

DIAGNOZA SYSTEMU WSPARCIA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI NA TERENIE GMINY STARE POLE STWORZONA NA POTRZEBY POWSTANIA ŚRODOWISKOWEGO DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Zorganizowanie sprawnie działającego systemu lokalnego wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi to aktualne zadanie i wyzwanie dla władz gminy Stare Pole.

Gmina Stare Pole to gmina wiejska, której przeważającą część stanowią grunty rolne. Gmina Stare Pole położona jest we wschodniej części powiatu malborskiego, na terenie województwa pomorskiego. Gmina podzielona jest na 13 sołectw takich jak: Janówka, Kaczynos, Kaczynos – Kolonia, Kikojty, Klecie, Kławki - Szaleniec, Kraszewo - Parwark, Królewó, Krzyżanowo, Stare Pole, Szlagnowo, Ząbrowo, Złotowo.

Gmina stanowi 16,02% powierzchni powiatu malborskiego. Położona jest na obszarze cennych przyrodniczo Żuław Wiślanych. Siedziba gminy znajduje się w miejscowości Stare Pole.

Na dzień 31.12.2021 r. aktualna liczba mieszkańców gminy stanowiła 4 573, z tego mężczyźni – 2 245, a kobiety – 2 328.

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Stare Pole zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu. Pracownicy Ośrodka realizują pomoc wynikającą z ustawy o pomocy społecznej m.in. w oparciu o analizę potrzeb środowiskowych.

W dokonanej analizie SWOT na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Pole na lata 2021 -2026 wskazano na brak w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, tj. klubu seniora, dziennego domu pobytu, środowiskowego domu samopomocy. Chcąc przeciwdziałać marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy jeden z celów operacyjnych Strategii zakłada usprawnienie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych, w co wpisuje się utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy.

Analiza środowiska lokalnego potwierdza, że problemy zaburzeń identyfikowane symbolem „01-U”, „02-P”, „10-N” dotyczą wielu mieszkańców gminy. Przedstawiają to poniższe dane.

1. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób pochodzących z terenu gminy Stare Pole z podziałem na stopień orzeczenia oraz symbol przyczyny niepełnosprawności uwzględniając U – upośledzenie umysłowe i P – choroby psychiczne.

Rok 2020	Znaczny stopień niepełnosprawności	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Lekki stopień niepełnosprawności
ogółem	15	29	6
01-U	1	0	0
02-P	3	7	0
Rok 2021	Znaczny stopień niepełnosprawności	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Lekki stopień niepełnosprawności
ogółem	24	54	8
01-U	1	1	0
02-P	8	6	0

Z przedstawionych danych wynika, że liczba wydanych orzeczeń dla mieszkańców gminy Stare Pole w porównaniu do roku 2020, znacznie wzrosła. Dotyczy to szczególnie osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Wzrosła również liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z symbolem 02-P.

2. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w okresie od 01.01.2021 do 31.12.2021 r.

Liczba osób powyżej 18 roku życia niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym korzystających ze świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych w roku 2021	W tym ze wskazanym symbolem: 01-U, 02-P i 10-N
158	82

Oparcie społeczne jest bardzo istotnym „ogniwem” w opiece nad osobami z zaburzeniami psychicznymi. Opieka środowiskowa stanowi ogromne wsparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie zatrudniania oraz w sprawach bytowych. Obecnie w ramach współpracy z Gminą Gronowo Elbląskie, leżącą na terytorium województwa warmińsko-mazurskiego, mieszkańcy naszej gminy korzystają z 4 miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy w Jegłowniku (odległość od Starego Pola to ok. 12 km). Niestety biorąc pod uwagę rosnące zapotrzebowanie na tę formę wsparcia nie jest to wystarczające. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej podczas diagnozy środowiska wyłonili 30 osób kwalifikujących się na dzień 31.12.2021 r. do objęcia wsparciem w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób spełniających kryteria do uczestnictwa w zajęciach ŚDS z podziałem na grupy wiekowe.

3. Liczba osób kwalifikujących się do ŚDS

Lp.	Grupa wiekowa	Liczba osób
1.	do 20 lat	3
2.	Od 20 do 30 lat	4
3.	Od 30 do 40 lat	6
4.	Od 40 do 50 lat	8
5.	Od 50 do 60 lat	7
6.	Od 60 do 70 lat	2
RAZEM		30

Są to osoby z zaburzeniami psychicznymi, wymagające pomocy w celu zwiększenia ich zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Przeprowadzona diagnoza wykazała również, iż obecnie na terenie powiatu malborskiego funkcjonują następujące placówki wspierające osoby z zaburzeniami psychicznymi.

4. Wykaz środowiskowych domów samopomocy w powiecie malborskim

Siedziba ŚDS w Powiecie	Maksymalna liczba uczestników	Liczba osób oczekujących na miejsce w ŚDS	Liczba wolnych miejsc w 2021 r.
Malbork	35	20	0
Kończewice	25	0	0
Lasowice Wielkie	30	0	0

Ponadto na terenie powiatu malborskiego funkcjonuje 1 Dom Pomocy Społecznej, który przeznaczony jest dla 82 osób przewlekle somatycznie chorych i świadczy usługi w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych oraz wspomagających. W strukturze Domu Pomocy Społecznej działa Dom Dziennego Pobytu przeznaczony dla 15 osób z powiatu malborskiego, w tym dla 10 osób z miasta Malborka, które ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność, czy samotność wymagają wsparcia, którego rodzina i środowisko nie są w stanie zapewnić oraz Warsztat Terapii Zajęciowej. Prowadzona przez Warsztat Terapii Zajęciowej działalność jest działalnością przeznaczoną dla 20 osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami. Warsztat stwarza osobom dorosłym z niepełnosprawnościami możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez terapię zajęciową.

Z przedstawionej analizy wynika, iż na terenie powiatu malborskiego liczba placówek wsparcia dziennego, w tym środowiskowych domów samopomocy jest niewystarczająca. Ilość miejsc w ŚDS (90) dla całego powiatu jest stanowczo za mała, w porównaniu do aktualnych potrzeb zabezpieczenia osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomoc instytucjonalna jest pomocą, po którą osoby wymagające wsparcia sięgają coraz chętniej i częściej przekonując się o jej wartości. Jest to pomoc nie tylko dla osób niepełnosprawnych, ale też dla ich opiekunów i rodzin. Jeszcze dwa lata temu zainteresowanie wsparciem w ramach środowiskowego domu samopomocy było niewielkie. Z trudem udało się wykorzystać 5 miejsc, z których gmina mogła korzystać w ŚDS w Jegłowniku. Obecnie coraz większe grono deklaruje chęć skorzystania z tej formy wsparcia. Biorąc pod uwagę liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren gminy, jak również brak możliwości zabezpieczenia pomocy i wsparcia w innych placówkach na terenie powiatu malborskiego zasadne jest utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy na terenie gminy Stare Pole.

Sporz. Gabriela Żurawska, Kierownik GOPS Stare Pole

Stare Pole, 10 stycznia 2022r.